

היום נלמד בעזרת ה':

שקלים דף יט

פרק שביעי. משנה: מעות שנמצאו בין השופר של השקלים לשופר של נדבה, המעות שייכות לשופר הקרוב. ואם הם בדיוק באמצע, המעות יפלו לנדבה (שהיא חמורה מהשקלים).

המשנה מפרטת מקרים נוספים בהם יש ספק להיכן המעות שייכות, והכלל הוא כנ"ל - שהולכים אחר השופר הקרוב ביותר למעות, ואם הם בדיוק באמצע המעות יפלו לחמור שבהם: לבונה חמורה מהעצים לפי שהיא קריבה בעצמה. **גוזלי עולה** חמורים מהקינין, לפי שדמי הקינים חציים לחטאת וחציים לעולה, ואילו דמי גוזלי עולה כולם לעולה. **מעשר שני** חמור מן החולין, לפי שצריך לאוכלו בירושלים.

גמרא: **קושיא:** המשנה הייתה צריכה לומר 'מעות שנמצאו בין שקלים לקינים' ולא בין שופר שקלים לשופר של נדבה, שהרי שופר השקלים עמד בסמוך לשופר הקינים. **תירוץ:** השופרות לא עמדו בשורה ישרה אחד ליד השני, אלא כמין 'בוכליאר', כלומר שהם עמדו בצורת עיגול, וא"כ נמצא שהשופר של השקלים שהיה הראשון, היה עומד בצידו השני סמוך לשופר של נדבה שהיה אחרון.

הטעם שאם המעות נמצאו בין השופר של השקלים לשופר של נדבה יפלו לנדבה:

יש אומרים: שהרי אנו מסופקים שמא הם של נדבה, ואם הם ילכו לשקלים יש לחשוש שמא הם יפלו ל'מותר הלשכה' (= שקלים שנותרו ולא צריך לקנות בהם קרבנות) שמשתמשים בהם לתיקון חומת העיר, ונמצא שאתה מוריד אותם מקדושה חמורה (= נדבה המיועדת רק לקרבנות) לקדושה קלה. **ויש אומרים:** אנו מתייחסים למעות אלו כמעות שמת בעליהן, שהדין הוא שהם נופלות לנדבה.

עשירית האיפה שלו: מעות שנותרו ממה שהפריש הכהן הגדול לצורך 'מנחת חביתין'

שלו, לדעת ר"י אסורות בהנאה, ולדעת רבי לעזר יפלו לנדבה.

(המשך בדף הבא ↓)

למדנו במשנה - שאם המעות נמצאו בדיוק באמצע בין קנין לגוזלי עולה, יפלו לגוזלי עולה:

קושיא: והרי עוף שהופרש לחטאת אסור לקנות בו עולה? תירוץ: בית דין מתנים על המעות הנותרות מחטאות שיקרבו עולות, ואף מעות אלו נידונות כנותרות. קושיא: א"כ במה האשה שהביאה מעות אלו לחטאת מתכפרת? תירוץ: בית דין מתנה עם המוכר את העופות למקדש, שאם יפסלו או יאבדו העופות לפני הקרבתם יביא אחרים במקומם, ואף במקרה שלנו הוא יביא עוף אחר לחטאת ויקריבוהו עבור האשה.

לא צורכה וכו': מדוע המשנה לא הזכירה מקרים נוספים של מעות שנמצאו בין השופרות, כגון בין עולה לעצים וכו'? תירוץ: לכן המשנה כתבה בסוף את הכלל - שהולכים אחר השופר הקרוב וכשנמצאו בדיוק באמצע הולכים להחמיר. (וכפי שביארנו למעלה).

מישנה: מעות שנמצאו בירושלים (בזמן שבית המקדש היה קיים) ולא ידוע האם הם מעות חולין או של מעשר שני, אם הם נמצאו לפני סוחרי בהמה או דנים אותם כמעות מעשר שני, לפי שרובה הבהמות שנמכרות בירושלים הם ממעות מעשר שני. ואם המעות נמצאו בהר הבית, הדבר תלוי - בשאר ימות השנה חולין, וברגל מעשר שני, לפי שבזמן הרגל רוב המעות בירושלים הם מעשר שני.

בשר שנמצא בעזרה ולא ידוע מאיזה קרבן הוא, אם הוא חתוך לאיברים כדרך שהיו מנתחים את איברי העולה הרי הוא עולה, ואם הוא חתוך לחתיכות כדרך שחותכים בשר המיועד לאכילה הרי הוא חטאת, לפי שבשרה נאכל לכהנים והיו חותכים את בשרה לאכילה. ואם הבשר נמצא בירושלים, הרי הוא שלמים, לפי שרוב הבשר הנאכל בירושלים היה שלמים. אבל בכל מקרה - בין אם הוא עולה או חטאת תעובר צורתו (= מחכים שיפסל ב'נותר') וישרף.

בשר שנמצא בגבולין (= בערי ישראל, לא בירושלים), אם הוא חתוך לאיברים הרי הוא נבילה, לפי שהיו חותכים אותה לכלבים. ואם הוא חתוך לחתיכות כדרך שחותכים בשר לאכילה, הרי הוא מותר באכילה. ובשעת הרגל (= שיש הרבה בשר לכבוד הרגל) גם הבשר החתוך לאיברים מותר, לפי שמבשלים אותו איברים איברים.

נמרא: לא צורכה: **למדנו במשנה שהכסף הנמצא בהר הבית חולין. הגמרא מקשה:**

לכאורה התנא היה צריך לומר להיפך - שהכסף הנמצא בהר הבית הוא קודש, מכיון שאסור להכניס כסף להר הבית חוץ מהכסף שלוקחים מתרומת הלשכה שהוא קודש?

(המשך בדף הבא ↓)

הגמרא מתרצת שהכהן היה מחלל את הכסף שהיה מוציא מהלשכה על בהמה, ולכן הוא נהיה חולין.

בשר שנמצא: בשר קודשים שהסיוח דעת מלשומרו נפסל. ישנה מחלוקת האם הפסול הוא מספק שמא נטמא הבשר, ולכן לא שורפים את הבשר עד שתעובר צורתו ויפסל. או שהפסול הוא בעצם כך שהסיוח דעת ממנו, וממילא לא צריך עבור צורה. משנתנו האומרת שבשר קודשים שנמצא בעזרה צריך עיבור צורה - סוברת כמאן דאמר שהסחת הדעת מהקודשים מצריכה עיבור צורה. רבי יוסי לא מסכים עם הראיה ממשנתנו, מכיון שיתכן לומר שבשר הנמצא בעזרה לא שייך בו היסח הדעת, והסיבה שהבשר צריך עיבור צורה, מפני שיש לנו ספק שמא כבר עוברה צורתו מקודם לכן. (על פי קרבן העדה).

נמצא בגבולין: למדנו במשנה שאם נמצא בשר איברים הוא נבילה. רבי קריספא אומר שהוא נבילה ודאית. והראיה ממשנתנו המקבילה בין נבילות לחתיכות שאלו מותרות ודאי (שהרי מותרות באכילה), ואלו אסורות ודאי.

תשע חנויות: ישנו כלל שהולכים אחר הרוב ולכן הפורש מתוך קבוצה שיש בה איסור והתר - אנו אומרים שהוא פרש מהרוב. אבל אדם ההולך ולוקח מתוך חנויות קבועות - ישנו כלל ש'כל קבוע כמחצה על מחצה' והדבר נשאר בספק. ולכן תשע חנויות מוכרות בשר נבילה ואחת מוכרת בשר כשירה - אם נמצא הבשר מחוץ לחנויות הוא נחשב לנבילה, ואם קנה האדם מאחת החנויות ואינו יודע מהיכן קנה - הדבר ספק. וכן להיפך שאם תשע חנויות מוכרות בשר כשירה ואחת נבילה - אם נמצא הבשר מחוץ לחנויות הוא נחשב לכשירה (אמנם כשקנה באחת החנויות גם כאן הדבר ספק ואסור באכילה).

הנמצא ביד נכרי: בשר שנמצא בידי נכרי הרי הוא כאילו נמצא באמצע השוק, שהולכים בו אחר הרוב ואם רוב החנויות מוכרת כשר הוא כשר. הגמרא מבארת שדברי רבי יוחנן נאמרו דווקא כשראו את הגוי יוצא מחנות של ישראל, אבל אם בסתם לא הולכים אחר הרוב. ומעשה שהיה שראו את הגוי חותך בשר חמורים ושולח לשוק למכור - וכלומר שאם כן לא יתכן לומר שסתם בשר הנמצא ביד גוי הולכים בו אחר רוב?

חד בר נש בציפורין: מעשה באדם אחד בציפורי שרצה לקנות בשר מטבח ישראל, אך הוא לא היה מעוניין למכור לו. הלך אותו ישראל ושלח גוי שיקנה לו את הבשר מהטבח. לאחר מכן הלך לטבח ואמר לו שהערים עליו והצליח לקנות ממנו בעל כורחו. אמר לו הטבח לא הועלת כלום מכיון שמכרתי לגוי בשר טריפה.

באו ושאלו את רבי: האם נאסור את כל הבשר הנמכר בשוק על ידי גויים שקנו מטבחים ישראלים? ואמר שהטבח אינו נאמן לאסור את כל טבחי העיר בגלל שהערים על חבירו ומכר לגוי בשר נבילה (נ.ב). כלומר זהו מקרה יוצא דופן שאינו מלמד על הכלל).

רב נחת לתמן: רב ירד לבבל וראה שהם מקילים לאכול בשר שנמצא ביד נכרי, ואסר עליהם כל בשר שנתעלם מן העין. ומעשה באדם שרחץ את הבשר בנהר, וכשהלך שכח חתיכה אחת וחזר לקחתה. אך רב אסר לו אותה מחשש שמא הנהר שטף את החתיכה הראשונה והביא במקומה חתיכת נבילה.